

Forøgelse af Skoleudgifterne at udvide og forbedre Undervisningen, som den Fordel, der ligger i Frigørelsen for at udrede Alders- tillægene, bliver aldeles ens for den Kommune, der uden at være egentlig trængende, sætter sine Lærere paa de knappestes Vilkaar, som for den, der i saa Henseende gaar mere liberalt til Værks. Heri ligger der i og for sig en Uretfærdighed, som heller ikke skal opmuntre Kommunerne til at gaa ud over det nødvendige Minimum.

Vore Indvendinger mod Lovforslagets Ordning af Statskassens Deltagelse i Skoleudgifterne ere altsaa disse, at Systemet virker uretfærdigt, at det snarere standser end fremmer Skolevæsenets Udvikling mod det højere Maal, som en Skolereform bør sætte sig, og endelig, at det fører til en Ordning af Lærernes Lønningsforhold, der særlig paa Landet frembyder de oven for nævnte uheldige Sider. Om dette sidste Punkt skulle vi endnu bemærke følgende: Den naturlige, med Ordningen i alle andre Embedsforhold stemmende Regel er den, at der gives Embederne en efter deres Betydning og hele Bestaffenhed afsæstet Begyndelsesløn, som der for Embedet normale, at de Alderstillæg, der tilstaa, i Forhold til den normale Løn have en mere underordnet Betydning, men at der paa den anden Side gives vedkommende en nogenlunde sikret Afgang til Forfremmelse fra Embedet af lavere Klasser til Embedet paa højere Lønningstrin. I Modsætning hertil har det valgte System for Kommunernes og Statens Deltagelse i Udgifterne ført til Begyndelseslønninger, der — særlig for Første- og Enkel lærernes Vedkommende — ere afsæstede, ikke efter Embedets Bestaffenhed, men efter Kommunernes Evne, og som i saare mange Tilfælde ville være under et passende Normalmaal, paa den anden Side til Alderstillæg, som i Forhold til Begyndelseslønnen spille en ekstraordinær stor Rolle, og som tildeles alle Førstelærere og Embederne i lige Maal, uden Hensyn til Forskellen i Begyndelseslønnen. Den Bigegørelse af Embederne, som herved er opnaaet, og som skulde berettigede til at lægge mindre Vægt paa at sikre Lærerne Afgang til Forskyttelse, er dog meget ufuldstændig,

idet Begyndelseslønningerne paa Landet ikke have kunnet gøres lige, men variere fra 600 indtil 1,100 Kr. Hvad Andenlærerne angaar, har en Bigegørelse med Første- og Enkel lærerne selvfølgelig hverken i den ene eller den anden Retning kunnet gennemføres. For disse Vedkommende fører derfor Lovforslagets Forsømmelse af Avancementshensynet til særlig uheldige Resultater. At kun en Del af disse Anker ramme den trufne Ordning af Røbstadlærernes Lønningsvilkaar, tro vi ikke nærmere at behøve at forklare.

At gennemføre en Reform, gaaende ud paa kendeligt at udvide Undervisningens Tid og Omfang obligatorisk og med et Slag over hele Landet, er en Tanke, der ikke lader sig udføre. Den vil møde Hindring, i alt Fald i finansielle Hensyn. Vi henviser herom til den Fremstilling, som er givet i Ministeriets Skrivelse af 20de Januar. Hvad der derimod lader sig gøre, er at virke for en gradvis voksende Tilnærmelse mod Maalet ved at vække Kommunernes Interesse for Sagen og ved at anspore dem til efterhaanden, som Forstaaelsen af Sagens Vigtighed og Duffet om at vinde fremad paa denne Vej udbreder sig og bliver levende hos Befolkningen, da ikke at sty de dermed forbundne Merudgifter. Et betydningsfuldt Middel hertil ser Flertallet i en Ordning, der ikke lader Kommunen være alene om at bære Udgifterne til Skolevæsenet, men hder den et Tilskud af Statskassen, der vokser i samme Grad, som Kommunernes Udgifter for Folkestolens Forbedring stige, saa at den Kommune, der gør mest for sit Skolevæsen, faar et større Tilskud end den Kommune, der lader sig nøje med at opfylde Lovens Minimalfordringer. Selvfølgelig kunde det i denne Ordning dog ikke staa Kommunerne frit, uden Grænse og efter eget Skøn om, hvad der tjener til Folkestolens Forbedring, at forsøge Skoleudgifterne med Krav paa Statskassen om at overtage en Del af disse Udgifter. Men det bør tillades Kommunerne i deres Approbation undergivne Undervisplaner at optage Bestemmelser, sigtende til nærmere angivne Foranstaltninger, der gaa i den nævnte Retning.

Ved disse Betragtninger er Flertallet